

[Øllgaard.]

bejdere og entreprenører ved produktivt arbejde her i landet som muligt. Der er i det hele taget to hovedmotiver til landvindingsloven. Det ene er at skaffe arbejde, det andet er at skaffe produktion, og disse to hovedmotiver har landvindingsudvalget haft for øje hele tiden. Tiderne har skiftet, snart har det ene motiv været overvejende, snart det andet, og der er i administrationen af denne lov sket en afvejning af disse to motiver. Det er gjort gennem en ændring af tilskudsprocenten, som maksimalt er 66²/₃ pct., alt efter situationen, som den har været med hensyn til beskæftigelsen her i landet, og at det er blevet gjort, tror jeg er meget heldigt og meget godt, og det er gjort i overensstemmelse og forståelse med de skiftende landbrugsministre.

Landvindingsloven skal jo gælde de dyre og vanskelige sager, som ikke kan gennemføres efter grundforbedringsloven. Det er de store hovedvandløbs regulering, som er nødvendiggjort af dræninger og afvanding længere tilbage i landet. Der er nemlig sket sandvandringer fra disse dræninger og afvanding; og det har stoppet en del af de hovedvandløb, som skulle bringe vandet videre, og har foranlediget oversvømmelser af lodsejernes arealer langs disse vandløb. Det var jo også et motiv, at som udviklingen er gået, var man fra det offentlige side pligtig at række en hånd til, at disse hovedafløbsledninger eller åer blev gjort i stand.

Der er sket store forbedringer efter landvindingsloven i disse år. Mange sager er gennemført, mange tusind hektar af ufrugtbar jord, meget af det komplet ufrugtbart, er gjort i stand. Det har kostet mange millioner både for lodsejerne og for staten, men jeg tror, det er almindelig anerkendt, at disse penge er givet godt ud, og man kan da i hvert fald sige, at uden statens støtte var det store fremskridt her ikke sket. Vi har gennemført mange landvindingsarbejder, og man kan vel sige, at vi har skummet fløden, d. v. s. vi har gennemført de bedste af dem først. Det viser sig også derigennem, at de sager, der kommer ind, bliver vanskeligere og vanskeligere og dyrere og dyrere; det er i og for sig meget naturligt, at det er de vanskeligere, der kommer sidst.

Vi står nu i den situation, at der tages årlig en halv snes tusind hektar fra vort landbrugsareal netto, efter at vi har foretaget

alle disse forbedringer; og situationen er endvidere den, at hedeopdyrkningen svinder ind — der er kun 75 000 ha tilbage, der egner sig til opdyrkning —, og landvindingsmulighederne inde i landet ebber også ud, selvom der er en hel del tilbage endnu. Vi må da se os om efter muligheder, hvis ikke vort landbrugsareal stadig skal svinde ind hvert eneste år. Det er ganske naturligt, at der spejdes efter, om der ikke er sådanne muligheder ved vore fjorde og vige og ved vore kyster i det hele taget. Det er der, men hvis vi skal i gang med dem, bliver det nødvendigt, at vi ser hele denne sag under en noget større synsvinkel, end vi har gjort før. Hvis vi skal i gang med dette, vil det første, der skal ske, formentlig være, at der foretages en grundig undersøgelse af de muligheder, der foreligger rundt om ved vore kyster, at der foretages jordbundsundersøgelser for at konstatere, om jorden er værd at dyrke o. s. v., og at man så på grundlag af dette materiale udvælger de bedste projekter først. Når man så skal i gang med et sådant projekt, er det ikke nok — det ønsker jeg at sige her, for det, vi skal foretage os, skal vi gøre med åbne øjne — bare at se på selve landvindingen. Man må, før man går i gang, også tilvejebringe en plan for bebyggelsen af disse arealer med alle de dertil knyttede problemer: veje, vandforsyning o. s. v. Jeg mener altså, at vel skal vi tage disse problemer op, men vi skal tage dem op og diskutere dem på et realistisk grundlag, og vi skal gøre os alle de økonomiske konsekvenser ganske klare, inden vi går i gang.

Jeg kan på mit partis vegne tiltræde de foreslåede ændringer. Det gælder § 1 og § 2, som det ærede medlem hr. Smørum har gjort rede for. Det gælder også forslaget om, at fiskeriministeriet, når vi tager fat på disse vandarealer, får en repræsentant i landvindingsudvalget. Det tror jeg vil være en meget god og praktisk fremgangsmåde og også fuldtud berettiget. De øvrige ændringer af teknisk art tror jeg egner sig bedst til en udvalgsbehandling. § 13 i forslaget, der siger, at de fornødne midler til gennemførelse af foranstaltninger til de i denne lov omhandlede formål bevilges på de årlige finanslove, kan jeg også tilslutte mig; jeg synes, den er bedre end den nuværende § 13. Med disse bemærkninger skal jeg anbefale forslaget til vedtagelse.